

Americká armáda uznala svoj obrnený transportér za nebojaschopný. “Budú sa musieť odpísať.” Alebo ešte lepšie, predať ich za premrštenú cenu takým hlupákom ako Slovensko a Česko, však už nakúpili od USA aj väčšie šroty

- CZ24 News | 26. května 2021

USA: Nedostatočné pancierovanie, zlá prejazdnosť, nadmerná sila kanónu a zbytočná váha. Pentagon bol nútený predčasne vyradiť samohybné delá na základe obrneného transportéru Stryker. Tieto kolesové tanky boli vyvinuté na začiatku nultých rokov, už prvé bojové nasadenie v Iraku však zistilo nedokonalosť konštrukcie celého systému.

Delo na kolesách

Pancierované stroje Stryker prijal Pentagon do výzbroje v roku 2002. Boli vyvinuté na základe kanadského obrneného transportéra LAV III, ktorý je zase modernizovanou verziou švajčiarskeho obrneného transportéru Piraňa skonštruovaného už v sedemdesiatych rokoch.

Americký transportér sa veľmi nelíši od prototypov, trup a celkové usporiadanie sa nezmenili. Trochu bola navýšená výška, konštruktéri posilnili pancierovanie a upravili profil podlahy. Posádka je dvojčlenná, výsadkový priestor pojme deväť vojakov. Dieselový pohon s výkonom 350 koní dovoľuje Strykeru pri dvoch vypnutých predných nápravách vyvinúť rýchlosť až 100 km za hodinu po ceste. Palivo stačí takmer na 500 km.

Čelný pancier vydrží zásah 14 milimetrových protipancierových granátov, alebo úlomkov 155 milimetrových granátov. Bočné strany a zadná časť chráni výsadkára len pred guľkami kalibru 7,62 mm.

Výzbroj štandardného modelu sa skladá z veľkokalibrového 12,7 alebo 7,62mm guľometu Browning. Existuje možnosť inštalácie 400milimetrového automatického granátometu. Bolo vyvinutých niekoľko variantov obrneného transportéru: samohybný 120mm mínomet, prieskumný, veliteľsko-štábny, inžiniersky a sanitný stroj.

Existuje aj verzia s ťažkou zbraňou, závitovým 105milimetrovým tankovým kanónom. Práve tejto modifikácie určenej k útoku na opevnené pozície, bunkre a pancierovanú techniku nepriateľa sa rozhodli zbaviť v Pentagone . Boli zistené systémové problémy s kanónom a nabíjacím automatom, ktorý tento transportér dostal mimochodom v USA ako prvý. Kanóny Abrams sú napríklad doteraz znovu nabíjané ručne ako za starých čias. Vojaci spočítali výdavky a dospeli k záveru, že nemá zmysel modernizovať tento stroj. Oveľa jednoduchšie je nahradiť ťažký Stryker prenosnými protitankovými systémami Javelin.

Nesplnil očakávania

Na začiatku nultých rokov objednal Pentagon hneď viac než dvetisíc obrnených transportérov , pretože chcel naraz zlikvidovať deficit mobilných dopravných prostriedkov pre pechotu. V tom istom čase boli zostavené špeciálne mechanizované brigády (Stryker Brigade Combat Team, SBCT).

Každý tento útvar má asi 4,5 tisícky vojakov a dôstojníkov, ktorí majú k dispozícii 300 kolesových obrnených transportérov v rôznom prevedení. Z taktického hľadiska obsadili SBCT miesto medzi vysoko mobilnou pechotou na vozidlách Humvee a ťažkými tankovými oddielmi. Tieto brigády môžu byť rýchlo nasadené a účinne vykonať rôzne bojové úlohy v akomkoľvek bode sveta. Presun vojakov a techniky zaistia transportné lietadlá C-130 Hercules .

V roku 2004 vyslali do Iraku prvý oddiel. Počas roka nacvičovali taktiku nasadenia "Stryker brigád" v bojových podmienkach, skúšali nové obrnené transportéry. Velenie vtedy vyzdvihlo veľkú účinnosť týchto útvarov a vozidiel, zvlášť v mestských bojoch. Vojaci si ale sťažovali na poruchy v konštrukcii stroja, na nedostatočnú palebnú silu a slabý pancier.

Správa špeciálnej komisie Pentagónu div nevedla k zrušeniu projektu. Zistilo sa, že obrnené vozidlá sú dobré len na rovnej ceste, kdežto v členitom teréne uviaznu v blate, alebo piesku. Motor bolo treba často používať na zvýšených obrátkach, kvôli čomu prudko klesala životnosť. Na rozbahnených cestách zapadal, pretože Stryker bol oproti kanadskému a švajčiarskemu analógu oveľa ťažší.

Ďalšia vážna chyba konštruktérov spočívala v pancieri, ktorý dobre chránil posádku len pred strelnou zbraňou. V reálnych bojoch strieľa nepriateľ skôr z granátometov. Granáty ľahko prerážali trup, preto bolo treba urýchlene vybaviť vozidlá mriežkovými doskami.

Naviac sa transportéry kvôli vysokému ťažisku dosť často prevrátili pri nájazde na prekážku, alebo explózii na míne. Pričom bezpečnostné pásy nedržali ľudí pri prevratoch ako sa patrí, preto niekoľko vojakov zahynulo.

Veľa problémov

“Detské choroby” sa pokúsili napraviť. Napríklad protikumulatívne mriežky a závesný pancier začali povinne inštalovať už v podniku. Kvôli tomu sa zvýšila hmotnosť a vznikli komplikácie s leteckou dopravou strojov, niektoré modifikácie jednoducho nezodpovedali limitom nosnosti transportných lietadiel .

Nová elektronika a prístroje nočného videnia tiež situáciu moc nezmenili. Stryker zostal strojom s množstvom neprekonaných problémov. Modernizácia navyše vyžadovala dodatočné financovanie celého projektu. Ostatne v americkej armáde je problém zásobenia vojsk obrnenými transportérmi zodpovedajúcimi požiadavkám modernej vojny aktuálny nie prvý rok. Pentagon sa pokúsil stelesniť sériu projektov, avšak bezúspešne.

V roku 2004 napríklad americkí generáli zamýšľali veľkú reformu v armáde. V rámci projektu Future Combat Systems (FCS) chceli vyvinúť rodinu obrnených vozidiel v pilotovanej a bezpilotnej variante. Na vývoj vydali stovky miliárd dolárov, plánovali, že v roku 2015 získa novú techniku prvá brigáda a že v roku 2030 bude zostavených 15 útvarov. Projekt bol však nečakane zrušený, podľa oficiálnej verzie kvôli zmene obrannej stratégie.

Potom sa začal projekt perspektívneho bojového vozidla pechoty Ground Combat Vehicle (GCV), ktorý by poskytoval väčšiu ochranu ako zastaraný M2 Bradley a bol pritom ľahší, mobilnejší a manévrovateľnejší. Ale GCV bol nakoniec príliš drahý na sériovú výrobu a v roku 2014 bola celá práca zastavená.

Američania dnes stelesňujú ešte jeden projekt, Optionally Manned Fighting Vehicle (OMFV) , čo je vývoj pásového bojového obrneného vozidla s umelou inteligenciou a ovládaním na diaľku. Zatiaľ má Pentagon prepravovať pechotu a bojovať zo “starčekmi” M113 a M2 Bradley a tiež sa venovať modernizácii “malorážneho” Strykeru. Obnovená verzia A1 bola prezentovaná pred niekoľkými

rokmi. Mala 30mm kanón, dopracovaný pancier, výkonnejší motor a posilnenú prevodovku. Existuje aj variant vozidla protivzdušnej obrany s krátkym dosahom. Ale nie je jasné, či sa Stryker stane vhodnejším pre bojové akcie než predchádzajúce verzie. Konštrukcia predsa zostala rovnaká.

Zdroj: <https://www.armadnymagazin.sk/>